

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра містобудування

СИЛАБУС освітнього компонента – ОК 3

Містобудівне проектування

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП «Містобудування»	
Обсяг дисципліни	17 кредитів ECTS (510 академічних годин)	
Види аудиторних занять	практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Курсовий проект, реферат	
Форми семестрового контролю	Залік	

Викладачі:

Глазирин Владимир Львович к. арх., професор кафедри містобудування,
arhiglaz@gmail.com

Кисельова Ганна Володимирівна старший викладач кафедри містобудування,
kiselisa@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ТА НАПРЯМКАМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МІСТА ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЦЬОЇ МЕТОДИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ МІСТОБУДІВНИХ ПРОЕКТІВ.**

Наприклад: Вміння вирішувати на практиці містобудівні проблеми за допомогою містобудівного аналізу; розраховувати щільності населення житлових кварталів з повним комплексом міського обслуговування диференційовано у відповідності з їх містобудівними умовами.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: архітектурне проектування, містобудівне проектування, інженерний благоустрій територій і транспорт, ландшафтна архітектура.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.

ПРН4. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності..

ПРН7. Здійснювати проектне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проектів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.

ПРН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.

ПРН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.

ПРН16. Використовувати методіку передпроектного містобудівного аналізу, засновану на принципах міждисциплінарних зв'язків; застосовувати результати комплексного дослідження містобудівного простору в об'єктах експериментального і реального містобудівного проектування; оцінювати і використовувати методологічні основи естетичної організації містобудівного простору.

ПРН17. Володіти основними принципами та проблемами планування ландшафтно-просторової організації міста та формування містобудівного середовища. Визначити компоненти міського ландшафту, сучасні технології, що застосовуються для озеленення та благоустрою міських територій, охорони та відновлення порушених ландшафтів. Проектувати об'єкти ландшафтно-архітектури в міському середовищі; проектувати відкриті простори в житловому середовищі.

ПРН18. Застосувати основні поняття і дослідницький апарат структурного аналізу для вирішення проблем просторової організації міст. Виявляти та оцінювати проблеми містобудівного середовища; визначати взаємозв'язок між якістю життя людей і навколишнім їх містобудівним середовищем; застосовувати сучасні методи соціологічного дослідження в містобудуванні. Виявляти культурологічні аспекти містобудування для розвитку сприятливого містобудівного та туристично-рекреаційного середовища.

ПРН19. Аналізувати та застосовувати сучасні інноваційні технології в транспортну та інженерну інфраструктуру міста; виявляти транспортні проблеми сучасного міста; розробляти сучасну вулично-дорожню мережу міста та проекти реновації транспортної системи міста.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- методи містобудівного аналізу міських територій;
- теоретичні і практичні основи містобудівного проектування комплексної забудови районів, мікрорайонів (кварталів); суспільного простору міста;
- основи естетичного сприйняття навколишнього середовища.

володіти:

- методикою функційного зонування території з урахуванням землекористування, зон різних рангів;
- методикою формування вуличної мережі районів з урахуванням основних напрямків міського транспортного тягіння у місті;
- методикою збереження і відновлення історичних об'єктів (консервація, фрагментарна або цілісна реставрація, капітальний ремонт та ін.);
- методикою розрахунку щільності населення житлових кварталів (житлової групи) з повним комплексом міського обслуговування, що диференційовано у відповідності з містобудівними умовами.

вміти:

- самостійно застосовувати методи проектування територіально-просторових структур;
- розробляти архітектурно-містобудівну композицію територій, їх функціональну основу з урахуванням протипожежних, санітарно-гігієнічних вимог та охорони навколишнього середовища;
- формувати комфортний суспільний міський простір з урахуванням збереження історичного середовища.
- формувати комфортне міське середовище з урахуванням повного комплексу установ і підприємств обслуговування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин	
		Практичні	Самостійна
ЧАСТИНА I. Квартал, вулиця, площа в історично сформованому середовищі			
1.1.	Вивчення умов завдання на проектування. Вибір ділянки. Збір вихідних матеріалів (топозйомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування. Видача плану реферату.	14	12
1.2.	Перед проектні дослідження. Виявлення ключових містобудівних проблем ділянки проектування, аналіз шляхів їх вирішення. Складання реферату.	14	12
1.3.	Розробка аналітичних містобудівних схем	12	14
1.4.	Оформлення графічної і текстової частини містобудівного аналізу	12	14
1.5.	Аналіз сучасних тенденцій проектування об'єктів громадських просторів в історично сформованому середовищі	12	14
1.6.	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	14	14
1.7.	Розробка варіантів містобудівних схем територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	12	14
1.8.	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	12	14
	Всього	102	108

ЧАСТИНА II. Реновація території мікрорайону (житлового кварталу) на 10-15 тис. мешканців			
2.1	Вивчення умов проектного завдання. Вибір ділянки. Збір вихідних матеріалів (топозйомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування. Видача плану реферату.	14	12
2.2	Перед проектні дослідження. Розрахунок балансу території району. Розробка схеми організації громадського обслуговування району; розміщення зупинок міського транспорту. Виявлення ключових проблем проектування подібних об'єктів, аналіз шляхів їх вирішення. Складання реферату.	14	12
2.3	Розрахунок балансу території житлового мікрорайону (кварталу) - визначення площі під житлові будівлі і паркінгів (з урахуванням її передбачуваної поверховості; ділянок підприємств і установ громадського обслуговування, інженерних споруд і зелених насаджень.	12	14
2.4	Ескізна розробка розпланування і забудови житлового мікрорайону (кварталу). Етап творчого пошуку.	12	14
2.5	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення житлового мікрорайону (кварталу) на основі прийнятого функціонального зонування району	12	14
2.6	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту розпланування і забудови житлового мікрорайону	14	14
2.7	Ескізна розробка планувальної структури житлової групи.	12	14
2.8	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту благоустрою прибудинкової території житлової групи.	12	14
	Всього	102	108
ЧАСТИНА III. Перед проектний аналіз із розробкою концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта.			
3.1	Вивчення умов проектного завдання. Вибір ділянки. Збір вихідних матеріалів (топозйомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування. Видача плану реферату.	7	5
3.2	Перед проектні, містобудівні дослідження (соціальне опитування, визначення плюсів та мінусів ділянки, збір матеріалів для історичної довідки). Складання реферату.	7	5
3.3	Розрахунок балансу території з урахуванням її передбачуваної поверховості; ділянок підприємств і установ громадського обслуговування, інженерних споруд і зелених насаджень.	7	5
3.4	Розробка аналітичних містобудівних схем та опорного плану	7	4
3.5	Ескізна розробка розпланування і забудови містобудівного об'єкта. Етап творчого пошуку.	7	4
3.6	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення ділянки містобудівного об'єкта на основі прийнятого функціонального зонування території.	7	4
3.7	Розробка варіантів містобудівних схем територій, з варіантами вирішення проблем виявлених в ході містобудівного аналізу	6	4

3.8	Оформлення графічної і текстової частини концептуального проекту розвитку містобудівного об'єкта.	6	5
	Всього	54	36

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Містобудівне проектування» частина 1, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Перед проектні дослідження.	1	10	15
Виконання реферату (презентація)	1	5	10
Ескізне проектування	1	5	10
Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення об'єкту проектування	1	15	20
Написання пояснювальної записки	1	5	10
Виконання курсового проекту, залік	1	20	35
Разом		60	100

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Містобудівне проектування» частина 2, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Перед проектні дослідження.	1	10	15
Виконання реферату (презентація)	1	5	10
Ескізне проектування	1	5	10
Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення об'єкту проектування	1	15	20
Написання пояснювальної записки	1	5	10
Виконання курсового проекту, залік	1	20	35
Разом		60	100

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Містобудівне проектування» частина 3, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Перед проектні дослідження.	1	10	15
Виконання реферату (презентація)	1	5	10
Ескізне проектування	1	5	10
Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення об'єкту проектування	1	15	20

Написання пояснювальної записки	1	5	10
Оформлення графічної і текстової частини концептуального проекту розвитку містобудівного об'єкта, залік	1	20	35
Разом		60	100

Курсові проекти виконуються з теми «Містобудівне проектування» в залежності від семестру та реферату по темі курсового проекту (презентація).

Робота складається з трьох аркушів формату А-1 та пояснювальної записки (містобудівний аналіз території та проектне рішення). Робота надається в електронному та друкованому вигляді.

У складі графічної частини курсового проекту по темі **«Квартал, вулиця, площа в історично сформованому середовищі»** відображаються наступні складові:

Лист № 1. (Містобудівний аналіз):

- Історична довідка, доповнена історичними картами;
- Ситуаційний план розміщення об'єкту проектування;
- Опорний план;
- Містобудівні аналітичні схеми.

Лист № 2. (Концептуальні проектні пропозиції):

- Ситуаційний план розміщення об'єкту проектування;
- Детальний генеральний план;
- Містобудівні концептуальні схеми;
- Розгортки, розрізи і видові картини.

До курсового проекту додається пояснювальна записка. Пояснювальна записка містить обґрунтування і пояснення, а також розрахунки до графічних матеріалів. Обсяг пояснювальної записки складає 7-10 сторінок. У складі пояснювальної записки відображаються наступні складові:

1. Вступ.
2. Містобудівні умови.
3. Концептуальні проектні рішення.
4. Список використаних джерел. Література.

У складі графічної частини курсового проекту по темі **«Реновація території мікрорайону (житлового кварталу) на 10-15 тис. мешканців»** відображаються наступні складові:

Лист № 1(Містобудівний аналіз):

- Історична довідка, доповнена історичними картами;
- Ситуаційний план розташування житлового району;
- Опорний план;
- Містобудівні аналітичні схеми.

Лист № 2 (Концептуальні проектні пропозиції житлового району):

- Детальний генеральний план мікрорайону;
- Містобудівні схеми, які відображають та уточнюють основну ідею концептуального рішення;
- Розгортки, розрізи і видові картини.

Лист № 3 (Проект багатоквартирного житлового будинку):

- Генеральний план ділянки багатоквартирного житлового будинку;
- Планувальні рішення поверхів багатоквартирного житлового будинку;
- Архітектурні рішення фасадів багатоквартирного житлового будинку.

До курсового проекту додається пояснювальна записка. Пояснювальна записка містить обґрунтування і пояснення, а також розрахунки до графічних матеріалів. Обсяг пояснювальної записки складає 7-10 сторінок. У складі пояснювальної записки відображаються наступні складові:

1. Вступ.
2. Містобудівні умови.
3. Концептуальні проекти рішення (розділ повинен включати розрахунки кількості мешканців кварталу, кількості секцій житлового фонду, а також всі необхідні об'єкти і установ періодичного та повсякденного користування)
4. Список використаних джерел. Література.

У складі графічної частини курсового проекту по темі **«Перед проектний аналіз із розробкою концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта»** відображаються наступні складові:

Лист № 1. (Містобудівний аналіз):

- Історична довідка, доповнена історичними картами;
- Ситуаційний план розміщення об'єкту проектування;
- Опорний план;
- Містобудівні аналітичні схеми.

Лист № 2. (Концептуальні проектні пропозиції):

- Ситуаційний план розміщення об'єкту проектування;
- Детальний генеральний план;
- Схеми які відображають та уточнюють основну ідею концептуального рішення;
- Розгортки, розрізи і видові картини.

Методичні рекомендації до виконання курсових проектів [1,2,3].

Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усного захисту курсового проекту перед комісією викладачів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. О.С. Савицька, Г.В. Кисельова, Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «Містобудівне проектування», на тему: «Квартал,вулиця, площа в історично сформованому середовищі» для студентів освітнього рівня - магістр , спеціальності 191 - Архітектура та містобудування освітньо - професійної програми «Містобудування» ОДАБА. – Одеса, 2021, 16 с.

2. О.С. Савицька, В.Л. Глазирин, О.А. Крижантовська, Г.В. Кисельова. Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «Містобудівне проектування», на тему: «Реновація територій мікрорайону (житлового кварталу) на 10-15 тис. жителів», для студентів освітнього рівня - магістр, спеціальність 191 - Архітектура і містобудування спеціалізація «Містобудування» ОДАБА. – Одеса, 2019, 27 с.

3. Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «Містобудівне проектування», на тему: «Перед проектний аналіз із розробкою концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта», для студентів освітнього рівня - магістр , спеціальності 191 - Архітектура та містобудування освітньо - професійної програми «Містобудування» ОДАБА. – Одеса, 2021,

4. Державні Будівельні норми України. Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019, Мінрегіон України, Київ, 2019, 177 с.

5. Державні Будівельні норми України. Склад та зміст плану зонування території ДБН Б.1.1-22:2017, Мінрегіон України, Київ, 2017, 21 с.

6. Державні Будівельні норми України. Вулиці та дороги населених пунктів. ДБН В.2.3-5:2018, Мінрегіон України, Київ, 2018, 54 с.

7. Державні Будівельні норми України. Житлові будинки. Основні положення. ДБН В.2.2-15:2019, Мінрегіон України, Київ, 2019, 39 с.

Допоміжні джерела інформації

8. Глазирин В.Л., Шкрабик Й.В. Основи реконструкції історичних міст. [навчальний посібник]. ОДАБА. Одеса, 2015. 283 с.
9. Маноло Нуньянс Янковский, Глазырин В.Л., Инякина А.А. Формирование устойчивого пространственного развития территорий (на примере г. Одесса). Архітурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник. Київ КНУБА, 2019. Вип. 20. С. 258 - 264.
10. Глазирин В.Л., Кисельова Г.В. Проблеми та інноваційні напрямки у вирішенні сталого розвитку міст (на прикладі м. Одеси). Регіональні проблеми Архітектури та містобудування: зб. наукових праць. Одеса ОДАБА, 2019. Вип. 13. С. 12 - 16.
11. Кисельова Г.В., Кисельов В.М. Принципы архитектурно-ландшафтной реновации исторических центров городов. Архітурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник. Київ КНУБА, 2018. Вип. 14 -15. С. 354 - 358.
12. Кисельова Г.В., Кисельов В.М. Громадські простори, як інструмент реконструкції міського середовища. Містобудування та територіальне планування: наук.-техн. збірник. Київ КНУБА, 2021. Вип. 78. С. 266 - 275.